

5. Будьте обережні з тим, що ви фотографуєте і кому надсилаєте.

Ця порада особливо актуальна для мешканців тих міст та сіл, у яких ведуться активні бойові дії. Ні в якому разі не знімайте на фото- та відео будинки та вулиці, особливо, якщо на них стоїть техніка ЗСУ, та не передавайте ці знімки третім особам. Так діють корегувальники вогню, і ви можете стати таким корегувальником, самі того не знаючи.

Навіть невинний, на вашу думку, знімок, який ви завантажите в соцмережі або перешлете друзям в онлайн-чат, може стати мішеню для наведення ворожого вогню. Подібні випадки вже були зафіковані, наприклад, у Києві в березні цього року — тоді мешканець однієї з багатоповерхівок виклав у спільній чат знімок, який зробив зі свого балкона. Він сфотографував українські танки, які стояли навпроти. Згодом його будинок та околиці обстріляли.

6. Не розповсюджуйте неперевірені дані далі. Якщо до вас дійшла інформація, в правдивості якої ви сумніваєтесь, не передавайте її далі. Не вводьте в оману ваших близьких, адже кожен з нас сприймає новини в такі складні часи, як зараз, по-різному. Сумнівна інформація може спровокувати стресовий стан та паніку, тож подбайте про своє оточення.

Текст: Олександра Горчинська

Видано за фінансової підтримки МБФ «Альянс громадського здоров'я» в рамках реалізації програми «Прискорення прогресу у зменшенні тягаря туберкульозу та ВІЛ-інфекції в Україні», яка реалізується за підтримки Глобального фонду.

© Альянс громадського здоров'я, 2022

АЛЬЯНС
громадського здоров'я

» Війна в Україні й досі триває — також і в інформаційному просторі. Російська розповсюджує маніпулятивні та неправдиві меседжі, намагаючись таким чином сформувати власну, альтернативну реальність, в якій Україна вже давно програла всі битви «величиній державі». Ці прості правила допоможуть вам навчитися фільтрувати інформацію та вберегти себе від неправди та маніпуляцій.

1. **Довіряйте офіційним українським джерелам.** Якщо ви побачили новину буцімто про успіхи, або ж, навпаки, поразки української армії, важливі оголошення нібито від керівництва країни, за можливості перевірте цю інформацію на офіційних державних ресурсах. Їх легко розпізнати, адже офіційні сайти державних відомств та структур, зазвичай закінчуються на gov.ua (англійською government — уряд). Наприклад, Офіс Президента — www.president.gov.ua, Верховна Рада України — www.rada.gov.ua.

Якщо ви маєте акаунти в соціальних мережах, підпишіться на сторінки перших осіб держави, наприклад, на профіль президента або мера вашого міста, аби мати можливість оперативно слухати і читати всі їхні звернення. Тим, хто зареєстрований в мережі Телеграм, також стануть в нагоді Телеграм-канали або боти від офіційних структур. Наприклад, канал Держспецзв'язку https://t.me/dsszzi_official, Служба безпеки України <https://t.me/SBUkr>, Національна поліція України https://t.me/UA_National_Police та інші. Синя галочка поряд із назвою профіля в соцмережах — ознака того, що цей профіль верифікований. Тобто — дійсно належить офіційним структурам або посадовцям, і не є фейковим.

2. **Не сприймайте всерйоз всі чутки.** Люди нерідко обирають довіряти чуткам та пліткам — тільки через те, що ці чутки вони почули від когось «свого», від людини, якій довіряють найбільше. В народі цей спосіб передачі інформації називають «баба бабі сказала». Навіть якщо новини подібного характеру транслюють вам ваші близькі або родичі, це зовсім не означає, що вони є правдою. Фільтруйте все, що ви чуєте і читаєте, і навчіть цьому інших.

3. **Дбайте про безпеку персональних даних.** Це правило актуальне не лише в часи війни, а і завжди. Уважно перевіряйте, які дані ви виставляєте в мережі інтернет та пересилаєте третім особам. Подбайте про те, щоб ваші паспортні дані, номер телефону, електронна пошта, домашня адреса не перебували у відкритому доступі або в розпорядженні сторонніх людей

Створюйте надійні паролі до своїх акаунтів. Записуйте або запам'ятовуйте їх, щоб мати доступ до своїх профілів в будь-який час. Якщо ваш пристрій дозволяє це, встановіть подвійну аутентифікацію — наприклад, коли увійти в акаунт можна, не лише просто ввівши пароль, а також і підтвердивши свою особу, через відбиток пальця, код з смс-повідомлення або що.

Якщо ви знаходитесь на тимчасово окупованих територіях або в зоні ведення бойових дій, подбайте про те, щоб у ваших соцмережах не було чогось, що могло би «скомпрометувати» вас в очах окупанта. Перегляньте свої переписки, видаліть зйові фотографії та відео, контакти сторонніх осіб з записної книжки, адреси та фото своїх близьких. Можна також тимчасово закрити свій профіль у фейсбуці — тоді інформацію на вашій сторінці зможуть бачити винятково ті, кого ви додали в друзі.

Ні в якому разі не давайте в руки стороннім особам свій паспорт або інші документи. Навіть якщо особа, яка просить передати ваші документи, представляється волонтером і обіцяє швидко допомогти вам із вирішенням ваших питань. Винятком можуть бути офіційні установи, куди ви прийшли за конкретною послугою — наприклад, відділення банку, де співробітник може попросити надати паспорт для звірки даних.

4. **Довіряйте лише перевіреним ЗМІ.** На жаль, розповсюджувати маніпулятивну інформацію та неправдиві новини можуть не лише російські пропагандистські ресурси, а і, здавалося би, українські медіа, які працюють не на користь України. Різні ЗМІ можуть переслідувати різну мету: хтось — донести до аудиторії правду, а хтось — набрати якнайбільше переглядів для статті завдяки скандалному заголовку.